

=====
Ref. Queixes núm. 050081 i 050310
=====

Il·lm. Sr.,

Acusem recepció del seu últim escrit a través del qual ens remet informe sobre les queixes de referència, formulades pel Sr. (...), d'Almassora (Castelló), en les quals substancialment manifestava que eixe Ajuntament va utilitzar exclusivament el castellà en les campanyes de publicitat realitzades amb motiu del Nadal 2004 i Sant Valentí 2005, que animaven els castellanencs a comprar en el comerç local, i que els panells d'informació variable ubicats en diverses vies urbanes, com ara l'av. de València i l'av. del Mar apareixen, així mateix, redactats exclusivament en castellà, amb la qual cosa s'incomplix la legislació vigent quant a l'ús d'una de les dos llengües cooficials de la Comunitat Valenciana.

En considerar que les queixes reunien els requisits exigits per la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, les vam admetre a tràmit, per la qual cosa li vam dirigir un ofici perquè ens informara detalladament respecte d'això.

A través de les comunicacions rebudes de l'Ajuntament de Castelló, ens donava trasllat de sengles dictàmens, evacuats pel tècnic d'administració general adscrit a l'Agència per al Foment d'Iniciatives Comercials de l'Ajuntament de Castelló de la Plana a la vista de l'escrit del Síndic de Greuges, i del següent tenor literal:

La Campaña Promocional del comercio correspondiente al día de San Valentín 05 ha sido elaborada, diseñada y financiada conjuntamente entre el Ayuntamiento y las Asociaciones de Comerciantes firmantes del convenio de colaboración de creación del Centro Comercial Abierto en Castellón.

Las funciones de la Agencia se han circunscrito a la coordinación de medios y la fiscalización o control del proceso de colocación en la vía pública.

Por todo ello, es del parecer del informante que suscribe que no se ha vulnerado la literalidad del título cuarto de la Ley 4/83, de 23 de noviembre, de Uso y Enseñanza del Valenciano.

Desde esta Agencia se ha procedido a coordinar la Campaña de promoción comercial de Navidad 2004. A diferencia de otros años, por primera vez esta campaña no ha sido plenamente institucional, sino mixta. Es decir, la financiación ha tenido su origen en aportaciones de Asociaciones y Ayuntamiento.

Por ello en el diseño, maquetación y ejecución de la campaña han intervenido Entidades Privadas, quedando la actividad de esta Agencia circunscrita a la aportación económica parcial y la coordinación de los medios humanos.

Por otro lado, es del parecer del informante que suscribe que no se ha vulnerado la literalidad del título cuarto de la Ley 4/83, de 23 de noviembre, de Uso y Enseñanza del Valenciano.

Lo que informa a los efectos oportunos.

Vam remetre les comunicacions rebudes a l'interessat, per tal que formulara les al·legacions que considerara convenientes, i així ho va fer, va ratificar íntegrament el seu escrit inicial de queixa, i va afegir el que transcrivim tot seguit:

Segons l'article 2.1 del capítol preliminar del Reglament de normalització lingüística de l'ús del valencià a l'Ajuntament de Castelló de la Plana "el valencià és la llengua històricament pròpia de Castelló". Així l'Ajuntament es compromet a utilitzar el valencià en "els rètols de la via pública destinats a informar els vianants", també s'afirma que "la producció editorial" de l'Ajuntament "es realitzarà majoritàriament en valencià". A més a més, l'Ajuntament "haurà de promoure l'ús del valencià en el Butlletí Municipal, en els anuncis publicitaris", etc... "fins consolidar una normalització total".

D'acord amb l'informe del tècnic de l'Agència de Foment d'Iniciatives Comercials, "la campanya promocional" (...) de "San Valentín 05 ha sido elaborada, diseñada y financiada conjuntamente entre el Ayuntamiento y las Asociaciones de Comerciantes". També la "financiación" de la campanya de Nadal "ha tenido su origen en aportaciones de Asociaciones y Ayuntamiento".

Per tot açò, una volta el mateix Ajuntament reconeix que col·labora i financia [*sic*] les esmentades campanyes, pense que s'ha d'utilitzar el valencià perquè és llengua oficial, a més les administracions tenen el deure i el compromís de trencar la diglòssia existent i fer que el valencià siga una llengua normalitzada.

Arribats a este punt, li demane que considere els arguments que seguidament exposarem, i que constituïxen el fonament de la resolució amb la qual concloem els expedients de queixa que ens ocupen.

En primer lloc, hem de significar-li que les queixes de referència s'inicien, com vosté sap, com a conseqüència de dos escrits dirigits a esta institució per l'interessat, el Sr. (...), íntegrament redactats en valencià.

No obstant això, els informes remesos per vosté a esta institució estan redactats en castellà, amb la qual cosa es vulnera el que preveu l'art. 11 de la Llei 11/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, que determina que "en aquelles actuacions administratives iniciades a instàncies de part i en les quals hi haja altres interessats que així ho manifesten, l'administració actuant haurà de comunicar-los tot allò que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que fóra la llengua

oficial en què s'haguera iniciat. 2. De la mateixa manera, qualsevol que siga la llengua oficial emprada en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la indicada pels interessats.”

En el present expedient, però, la remissió dels informes es fa en castellà, malgrat que la llengua triada pel ciutadà ha estat el valencià, fet que no s'ajusta a estos mandats legals anteriorment exposats.

Una de les conseqüències essencials que es deriven dels mandats continguts en els preceptes anteriorment mencionats és el dret que assistix qualsevol ciutadà, en les seues relacions amb l'administració, a triar la llengua en què vol que es produïsqen les comunicacions i la tramitació dels expedients, de la qual cosa sorgix el correlatiu deure de l'administració de respectar esta elecció i d'emprar, al llarg de tot el procediment, l'idioma que haja estat triat. D'acord amb això, l'article 11, anteriorment mencionat, declara que “en aquelles actuacions administratives iniciades a instàncies de part i en les quals hi haja altres interessats que així ho manifesten, l'administració actuant haurà de comunicar-los tot allò que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que fóra la llengua oficial en què s'haguera iniciat. 2. De la mateixa manera, qualsevol que siga la llengua oficial emprada en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la indicada pels interessats”.

La Llei citada, d'ús i ensenyament del valencià, va comportar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defendre el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació de l'ús social del valencià, definit com “llengua històrica i pròpia del nostre poble”, i d'una altra banda, de superar la relació de desigualtat existent entre les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar notablement l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma cooficial propi han legislat en la matèria, mitjançant lleis denominades de normalització lingüística, a fi de fomentar l'ús de la llengua cooficial (especialment en aquells àmbits oficials: administració pública, educació, mitjans de comunicació, etc.) amb l'objectiu que esta assumisca cotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial en tot el territori de l'Estat.

L'aplicació d'estes lleis de normalització lingüística duta a terme per les diverses comunitats autònomes motiva, de vegades, que ciutadans que tenen com a llengua habitual el valencià, consideren vulnerats els seus drets lingüístics per l'ús d'una llengua o de l'altra per part de les autoritats i les oficines públiques.

La normativa vigent respecte de l'ús del valencià, continguda en la Constitució espanyola, en l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana i en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, és clara i terminant, i no deixa lloc a cap interpretació,

per la qual cosa l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística, tal com es desprén de l'art. 7.4 i .5 de l'Estatut d'autonomia, en assenyalar que "Caldrà atorgar un especial respecte i protecció a la recuperació del valencià".

La Llei d'ús i ensenyament del valencià no és una altra cosa que el desenvolupament normal de les previsions contingudes en la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia respecte de l'ús de la nostra llengua com l'objectiu últim de recuperar la desigualtat que encara existix respecte de l'altra llengua oficial, el castellà, sense que en cap cas pugua prevaler l'una sobre l'altra.

Cal no oblidar que la publicitat ha esdevingut durant els últims anys un dels mitjans més útils d'interrelació entre l'administració i els ciutadans. Constituïx un excel·lent mitjà de difusió de les activitats que realitzen els ens i les administracions públiques i, per tant, un instrument fonamental per a aconseguir la recuperació social del valencià.

Així mateix, i a més a més, el mateix Ajuntament de Castelló va aprovar el "Reglament de normalització lingüística d'ús del valencià en l'Ajuntament de Castelló de la Plana", que en el seu art. 2.1 del capítol primer assenyala que el "valencià és la llengua històricament pròpia de Castelló" i es compromet a usar el valencià en la retolació de la via pública destinada a informar els vianants (...) la producció editorial de l'Ajuntament es realitzarà majoritàriament en valencià (...) promourà l'ús del valencià en el Butlletí Municipal, en anuncis publicitaris, etc.

Tenint en compte tot el que hem dit més amunt, recomanem a l'Ajuntament de Castelló que, en els seus missatges de publicitat i campanyes publicitàries, com també en la retolació viària, observe el règim de cooficialitat lingüística instaurat a la Comunitat Valenciana, sense que en cap cas pugua prevaler una llengua sobre l'altra, ja que el valencià, llengua oficial de la Comunitat Valenciana, ho és també de la Generalitat i de l'Administració pública, de l'Administració local i d'altres corporacions i institucions públiques dependents d'aquella, per la qual cosa els poders públics, autonòmics i locals estan obligats, d'acord amb el mandat contingut en l'article 7 de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana, a impulsar l'ús del valencià en totes les esferes socials i especialment en l'Administració pública.

Així mateix, he de recordar-li els deures legals que la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià li imposen de respectar els drets lingüístics de les administracions, i utilitzar en tots els procediments i en qualssevol altres formes de relació amb estos, la llengua, castellà o valencià, triada per estos.

De conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, li agraiem que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació de la recomanació que realitzem o, si escau, les raons que estime per a no acceptar-la.

En transcórrer este termini, esta resolució serà inserida en la pàgina web d'esta institució.

Li agraïm de bestreta la remissió de l'informe sol·licitat.

Atentament,

Bernardo del Rosal Blasco
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana